

Dr. Sharon Stellaard

COLLEGE UVA

Boemerang beleid

*Over aanhoudende beleidstragiek op het
terrein van passend onderwijs en jeugdzorg*

Inhoud

Introductie

College 2 uur

Overview Proefschrift

Inzicht in hervormingsreeks (4 Stelselwijzigingen)

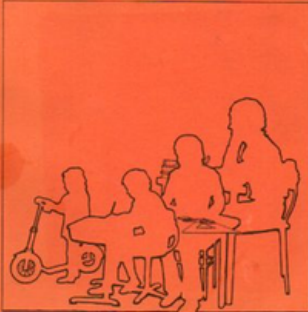
Huidige werk - Immanente kritiek

Reflectie met studenten

Afronding

Contouren
van een toekomstig
onderwijsbestel

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1983–1984

18 321

Overgangswet Interimwet op het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING¹

ALGEMEEN

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2000–2001

27 728

Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN DEEL

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2000–2001

27 728

Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN DEEL

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2011–2012

33 106

Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Deze memorie van toelichting wordt ondertekend mede namens de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1985–1986

19399

Voorstel van wet van de leden Worrell, Mik en Haas-Berger houdende regelen ten aanzien van de jeugdhulpverlening (Wet op de Jeugdhulpverlening)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2001–2002

28 168

Regeling van de aanspraak op, de toegang tot en de bekostiging van jeugdzorg (Wet op de jeugdzorg)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING
ALGEMEEN DEEL

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2012–2013

33 684

Regels over de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor preventie, ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen (Jeugdwet)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING
ALGEMEEN DEEL

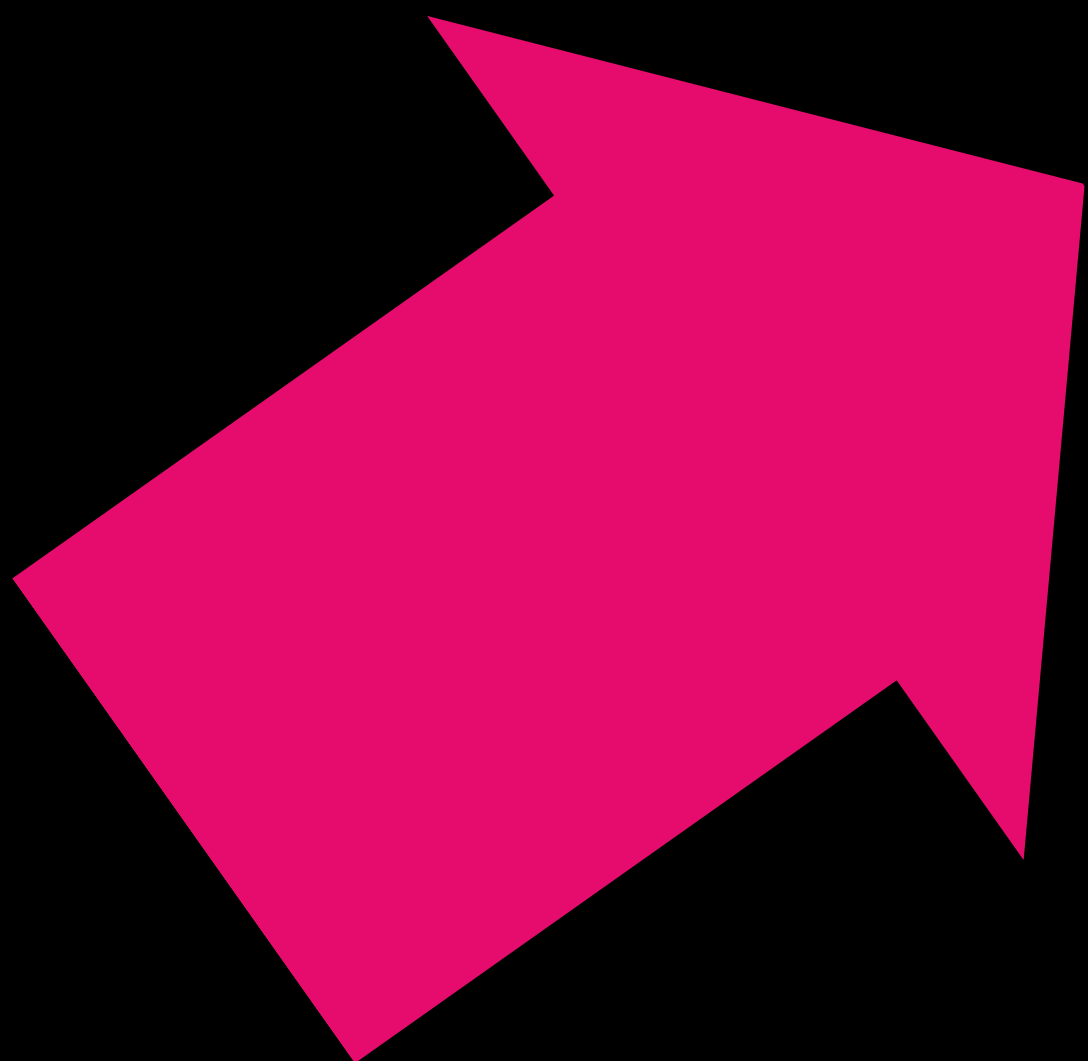
1974

1989

2005

2015

2024

Jeugdzorg beleid

Een halve eeuw aan beleidshervormingen

(...) hoe het komt dat zoveel jeugdigen te maken krijgen met problemen die ze niet, althans niet volgens de normen van anderen in onze maatschappij, (kunnen) oplossen. (p.41).

Met zoveel jongeren in een jeugdzorgtraject doen we kennelijk iets niet goed (...). (...) we leggen jeugdigen – bewust of onbewust – allerlei normen op waaraan ze moeten voldoen. (p.5).

1974

1989

2005

2015

2024

(...) dwingen tot een fundamentele heroriëntatie van het beleid. (p.42).

We zullen ten principale een verandering moeten realiseren. (p.5).

1974

1989

2005

2015

2024

Het dwingt tot de conclusie dat fundamentele veranderingen noodzakelijk zijn (...). (p. 42).

Daarom zijn (...) verdergaande hervormingen in de jeugdzorg (...) noodzakelijk (...). (p.6).

1974

1989

2005

2015

2024

Een hulpverlening die aansluit bij de omgeving en het levenspatroon van de cliënt. (p.28).

Jeugdhulp (...) sluit altijd aan bij de leefwereld van jeugdigen en de omgeving (...). (p.8).

1974

1989

2005

2015

2024

Het is wenselijk een vorm van controle op de
verblijfsduur te vinden. (p.31).

1974

1989

2005

2015

2024

Het is van belang (...) aandacht hebben te
voor de trajectduur (...). (p.21).

(...) waar er kleinere groepen zijn, kleinere instellingen, niet geïsoleerd van de gemeenschap en naar buiten toe open. (p.31).

Onze ambitie is dat alle gesloten jeugdhulp in 2025 kleinschalig en regionaal georganiseerd is en dat we in 2030 zo dichtbij mogelijk nul gesloten plaatsingen zijn. (p.33).

1974

1989

2005

2015

2024

Het is wenselijk dat er spoedig een instantie komt die het (...) beeld van de behoeften aan (...) hulp bijhoudt (...) gebruik moeten maken van de gegevens van de instellingen en eigen peilingen en research. (p.31).

Het is ook belangrijk om te snappen wát (...) en aan wíe er jeugdzorg wordt geleverd (...). Er zijn op dit moment onvoldoende (...) data en informatie. (p.50). (...) monitoring beleggen (...) bij een (...) partij. (52).

1974

1989

2005

2015

2024

Dat hulpverlening plaatsvindt in **samenspel** met (...) vrijwilligers, buurtwerkers, huisartsen. (p.30).

Het is van belang dat de **samenwerking** tussen de huisarts, de jeugdgezondheidszorg en een lokaal team sterk is (...). (p.31).

1974

1989

2005

2015

2024

Hulpverlening kan slechts zinvol **funktioneren** als (...) aan bepaalde voorwaarden is voldaan, bijvoorbeeld wat betreft huisvesting, opleiding, werkgelegenheid. (p.28).

Dat we zorgen voor een meer **integrale** aanpak (...) ook (...) op bijvoorbeeld het terrein van het onderwijs, de bestaanszekerheid en wonen. (p.58).

1974

1989

2005

2015

2024

Het is wenselijk dat (...) een proces op gang komt (...) van onderlinge afstemming en coördinatie van (...) instellingen, om het snel signaleren en opheffen van kwalitatieve of kwantitatieve leemten in een regio te bevorderen. (p.30).

(...) het zicht op de beschikbaarheid van (...) zorgvormen onvoldoende is en er bij problemen (...) onvoldoende instrumenten zijn om in te grijpen (p.39). De eerste bouwsteen betreft het versterken van de regio's. (p.40).

1974

1989

2005

2015

2024

Hoe en waarom blijft de
hervormingsreeks uit beeld?

Passend onderwijs beleid

Een halve eeuw aan beleidshervormingen

2023

‘De beweging naar inclusief onderwijs is niet nieuw.

Al sinds ~~2014~~ 1975 wordt ~~via passend onderwijs~~ gewerkt om zoveel mogelijk jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte onderwijs te bieden binnen het regulier onderwijs.’

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteu-
ning**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
34872292
Bijlagen
2

Datum 17 maart 2023

Betreft Contouren werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035

Tweede Kamer der Staten-Generaal2

Vergaderjaar 1983–1984

18 321Overgangswet Interimwet op het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Nr. 3MEMORIE VAN TOELICHTING¹
ALGEMEEN

Tweede Kamer der Staten-Generaal2

Vergaderjaar 2000–2001

27 728Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 3MEMORIE VAN TOELICHTING
A. ALGEMEEN DEEL

Tweede Kamer der Staten-Generaal2

Vergaderjaar 2000–2001

27 728Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 3MEMORIE VAN TOELICHTING
A. ALGEMEEN DEEL

Tweede Kamer der Staten-Generaal2

Vergaderjaar 2011–2012

33 106Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs

Nr. 3MEMORIE VAN TOELICHTING
ALGEMEEN
Deze memorie van toelichting wordt ondertekend mede namens de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

1975

1990

2003

2014

2023

1975

Op langere termijn moet geprobeerd worden om het gewone en het speciale onderwijs zoveel mogelijk te laten samengaan. (p.48).

2023

De ambitie is dat alle scholen in het funderend onderwijs inclusief onderwijs gaan bieden. Voor het realiseren van deze ambitie is beleidsontwikkeling nodig. (p.8).

1975

De basisschool en de middenschool zullen zo moeten worden ingericht, dat grote groepen kinderen die nu naar het buitengewoon onderwijs worden verwezen, straks in het gewone onderwijs kunnen worden opgevangen. (p.47).

2023

Door zo veel mogelijk kinderen dichtbij huis een inclusieve leeromgeving te bieden waarbinnen ze de juiste ondersteuning krijgen en ze hun leerpotentieel volledig kunnen benutten zijn uiteindelijk veel minder kinderen aangewezen op gespecialiseerd onderwijs verder weg van huis. (p.9).

1975

De samenleving getroost zich weinig moeite om gehandicapten aan het normale leven te laten deelnemen. We zoeken het in 'bijzondere' maatregelen. We plaatsen hen in speciale inrichtingen, tehuizen en scholen. Praktisch zijn daar natuurlijk voordelen aan verbonden, maar het gevaar dreigt wel, dat de gehandicapten in deze aparte instituten worden geïsoleerd. (p.44).

2023

Want hoe mooi is het als elke jongere dichtbij, met de kinderen uit de buurt, naar de school van zijn/haar keuze kan en er veel minder jongeren uren in een taxibusje hoeven om naar school te gaan. Dat we ze een plek dichterbij huis kunnen bieden waar ze zich kunnen ontwikkelen en het maximale uit zichzelf kunnen halen. Waar ze vrienden maken met kinderen uit hun buurt, waarmee ze buiten kunnen spelen. (p.1).

1975

Ook de leerlingen zijn niet gewend aan omgang met deze kinderen en weerspiegelen in hun gedrag onbewust de vooroordelen die in de samenleving bestaan. De gehandicapte kinderen kunnen daardoor op school in een isolement raken. (p.45).

2023

Wel blijft ook binnen inclusief onderwijs aandacht geboden voor de sociale acceptatie van leerlingen met een beperking door hun leeftijdsgenoten. (p.16).

1975

Het onderscheid tussen die verschillende schooltypen berust grotendeels op medische gronden. Met de onderwijskundige behoeften van het kind zelf wordt onvoldoende rekening gehouden. (p.46).

2023

Binnen het medisch model wordt een handicap of beperking gezien als medisch probleem waarmee 'het probleem' bij het individu gelegd wordt. (...). Binnen dit model wordt veel waarde gehecht aan het stellen van een diagnose en het labelen van het probleem. (p.15).

1975

Het is niet gewenst dat er in het speciaal onderwijs een scheiding komt tussen basisonderwijs en middenschool. Er moet geen breuklijn in de begeleiding zijn. (p.47).

2023

Het onderwijs is groepsgericht waarbij er ruimte blijft voor kindgerichte ondersteuning zodat ieder kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Er is een doorgaande ontwikkelingslijn naar, in en na het onderwijs. (p.7).

1975

Maar daarvoor moet het gewone onderwijs wel eerst verbeteren, anders worden de gehandicapte kinderen de dupe van dat samengaan. (p.48).

2023

Zij vinden dat de randvoorwaarden eerst op orde moeten zijn voordat de volgende stappen gezet kunnen worden naar inclusief onderwijs. (p.10).

1975

De onderwijsgeevenden in het basisonderwijs zullen tijdens hun opleiding ook vertrouwd moeten raken met de problematiek van gehandicapte en afwijkende kinderen. (p.48).

2023

Dit gebeurt door leraren hier op te voorbereiden via de lerarenopleidingen en nascholing (...). (p.6).

1975

Er kunnen experimenten worden opgezet waarbij het gewone en het speciaal onderwijs zijn betrokken. (p.49).

2023

Daarom (...) is er experimenteerruimte voor de samenwerking tussen onderwijs en zorg middels het Experimenteerbesluit onderwijszorgarrangementen. (p.3).

1975

Het is de bedoeling dat ze wel zo gauw mogelijk weer naar het gewone onderwijs terug zullen gaan. (p.48).

2023

Ondersteuning op een andere locatie is in beginsel tijdelijk en gericht op terugkeer naar de eigen school en eigen klas. (p.7).

1975

De doelstellingen van het speciaal onderwijs moeten per soort worden vastgelegd en daarbij dient weer het uitgangspunt te zijn, dat de kinderen zich er zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. (p.47).

2023

Het uitgangspunt is dat toe wordt gewerkt naar scholen waar kwalitatief goed onderwijs wordt gegeven en waar alle kinderen zich, binnen hun mogelijkheden, optimaal kunnen ontwikkelen. (p.1).

A close-up photograph of a woman with dark hair and red lipstick, looking into a hand mirror. Her reflection is visible in the mirror. She is holding the mirror with her hand, which has several rings on it. The background is blurred, showing other people in a crowd.

Wie heeft er hier nu
eigenlijk een
leer- en of
ontwikkelingsstoornis?

Meer info: www.sharonstellaard.nl